

діло

ВІХОДІТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ: АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конте пошт. шкідл. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
получення.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРИЮ:
Місячно 500 мд.
Частіше 1400 мд.
Піврічно 2500 мд.
Річно 4800 мд.
ЗА ГРАНИЦЮ: В Англії 1 фунт.
Франції, Італії, Бельгії 30 фр. фр.
Італії 700 мд., Німеччині 700 мд.
Швейцарії 4 мд. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 мд. леу.
Гарії 700 мд. Астері 700 мд.
Збірає адреси 1 год.

Телеф. Редакції: 29-41.
"Друкарні": 23-24.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

До насвітлення одної порушеної справи.

Відомі рішення Ради Амбасадорів з 14. III. 1923.

Резолюція польського дипломата гр. Станіслава Лося з останнього часу про українську та польську політику до 1923. р., себто до часу рішення Ради Амбасадорів з 14. III. 1923. р., викликали відома у нашій пресі. При тому піднесли голоси, що тут повинні прийти до слова ті наші діячі, які в тих часах відігравали відповідальну роль в українській політиці за кордоном. Ці односторонні резолюції польського дипломата про ті справи, якими причетували в 1923. р. долу Галицької Землі в Парижі, спричинили нові легенди в політичних кругах нашого громадянства про події в тих часах, що мали відбуватися далеко від нашої Батьківщини, — хоча ті часи не такі дуже давні, а дотичні події були пера пояснювані у нас і не повинні так скоро вийти з пам'яті політичних діячів у краю, які були не тільки вітаними, але також співдіяли в різних наших політ. подіях.

Тому уважам моїм громадянським обов'язком лежить пригадати в тих подіях, щоби припинити поширювання ще більшого роздлання політичних думок поміж нами, бо воно відновлює тільки боротьбу своїх проти своїх і в для нашої справи невичайно шкідливе.

Нагадаю день 7. вересня 1921. р., на підставі моїх записаних спогадів у Відні. Тоді приїхав був до Відня видатний львівський українець та перелав там президентом Національної Ради З. У. Н. Р. д-ром Евгеном Петрушевичем польські пропозиції щодо Східної Галичини. Про ці пропозиції з польського боку розповів мені другий для президент д-р Євген Петрушевич, бо тільки йому передавав їх той львівський українець і запитував, чи він уважав за потрібне відіти конференцію з перебуванням до Відня польським дипломатом чи політиком, щоби від нього почути ті пропозиції та їх розважити. На це президент Петрушевич завісив рішуче відмовою і не прийняв того польського політика та заборонив усім товаришам а закордонного центру у Відні вести якінебудь переговори з тим добродієм.

Цю засадничу негативну відповідь през. д-ра Евгена Петрушевича представив гр. Лось у своїй резолюції так, що д-р Євген Петрушевич, "замість жорсткості а пропозиції йому, небувала просто в історії нагоди, відповісти, що він, молодий, некомпетентний у цій справі, бо суверенність над Східною Галичиною належить до великих держав..."

Отже відповідь д-ра Евгена Петрушевича передає гр. Лось зовсім невірною, — що відрізняє кидатися в очі, бо він сам пише: "Що тоді було реально, то автономія чотирьох бодай воєводств з мішаним польсько-українським населенням. Така угода з польського становища мала тоді в 1921. р. своє значіння..."

З цього вже виходить, що той польський дипломат, викладаючи ці становища польської державної радії, хотів при допомозі відданого львівського українця аргументувати през. Петрушевича до польсько-української автономічної угоди в Польщі, — що було не тільки сигналізацією в Парижі як задоволення міжнародного польсько-українського питання а визнанням нами суверенності Польщі, — воля великі держави аргументи мали вирішувати суверенність Галицької Землі, по думці Сан-Жерменського договору.

Отже запитуємо, чи мів през. Петрушевич під тим шуктом проти волі краю, котрий дав йому мовляв заставити на кордоні безумовно відмовити суверенності Східної Галичини, та чи не був це його тоді невинуватий край на річці часи зради свого народу за добродієм аргументи державної суверенності?

А далі през. Петрушевич виразно відповісти тому питанням львівському українцеві, що як чаш праї поведучи до те, щоби нести перемовини на основі автономії Галицької Землі під Польщею, то нехай введе делегатию утворену

до переговорів і вишле її за кордон, а він тоді зложити свій мандат і передати в руки тієї делегації даліше ведення справи Східної Галичини.

Та минали дні і місяці, а наші організації в краю свої першорядні постанови не змінили і ніякої делегації не вислали.

А винні рішення Конференції Амбасадорів

Українська мова у волинських школах.

II.

Те, чого не мала відваги сказати Кураторія, сказав за неї такі наш землячок, Андрій Демидук (Дз. Уж. Нр. 2 і 3, 1930. р. — у неурядовій частині). "Вияснюємо це — пише він — з одної сторони розвитком польської колонізації на східних теренах (різні осадні, ремісничі, урядові), з другої сторони знову тим, що жиди та почасті українське населення вислизалися за польською школою, до якої посилають своїх дітей (Введення плебісцитів законом з 1924)." —

Ці слова такі далекі від правди, як небо від землі. По-перше польське населення, не зважаючи на колонізацію, ще й досі не перейшло на Волині 17%¹⁾. По-друге як узяти навіть поляків разом із жидами, то належалося б усього 24% усіх шкіл, себто в 1927/28 шк. р. повинно би їм було припасти теоретично разом 286 шкіл, замість 7421 По-третє: при переводжуванні мовних плебісцитів, на основі яких уводили в школах викладову мову, діялися різні зловживання, головним польського вчителів та асистентів інших органів.²⁾ Описами тих зловживань була свого часу переповнена наша преса. Покликаючись на висліди цих плебісцитів, освітнім ріжними штучками, а яких найдекадентішми були штучки в роді: "Як хочете мати школу — підпишіться!", "Як хочете, щоби в школі учили також польською мовою..." і т. д. — може дійсно хіба тільки землячок мажорес...

Тепер головним, як маєтись справа з українською мовою в існуючих школах. У 32% усіх шкіл української мови цілком нема, в 31% усіх шкіл існує вона тільки як обов'язковий, або не-обов'язковий предмет, а тільки в 35% усіх шкіл (утрака школи) ведеться навчання українською мовою української мови та деяких предметів³⁾, а саме: релігії, природи, рахунків від першого відділу до третього включно (з однокласів тільки до другого включно) та: рисунки у 7-кл. школі від I—VII відд., у 6—5—4-кл. школі від III—VII відд., у 3-кл. школі від V—VII відд., у 2-кл. школі від IV—V відд., у 1-кл. школі від III—IV відд.; робіт у 7—6-кл. школі від I—III відд., у 5-кл. школі від I—IV відд., у 4-кл. школі від I—II відд., у 3-кл. школі від I—IV відд., у 1-кл. школі від I—II відд.; співу у 7-кл. школі від I—IV відд., у 6—5-кл. школі від I—III відд., у 4-кл. школі від I—IV відд., у 3-кл. школі від II—VII відд., у 2-кл. школі від II—V відд., у 1-кл. школі від I—II відд.; рухливих в 5-кл. школі від I—II відд., в 4-кл. школі від I—IV відд., в 3-кл. школі від I—IV відд., в 1-кл. школі від I—II відд.

Загалом в українських школах передбачено 49.38% усіх годин на польський виклад, 49% на український виклад і 1.62% на навчання чужих мов (німецької, французької, і т. д.). У польських школах із українською мовою як обов'язковим предметом призначено на навчання української мови 18.14% усіх годин, в українських школах на український виклад 72.43% усіх го-

у справі границь Польщі з 15. III. 1923 стверджало, що Польща признала, що дотично східної часті Галичини етнографічні умови вимагають автономічного устрою..."

Таким чином прийшла саме та небувала в історії нагода, як сказав гр. Лось у своїй резолюції, і вона причетала долу Галицької Землі... І тоді? Чи треба ще дивергентні матеріяли?.. Відпо дімо!

Отже коротке насвітлення події польської інтервенції при допомозі відданого львівського українця у Відні в 1921. р. В цій справі аналіз в повсім проста.

Д-р Кость Левницький.

III.

Замість вести полемику про те, чи стан цей справедливий, чи ні, — роздивімся краще, як дійсно переводяться те навчання в українській мові у вище означених рамках. Очевидно, щоби совісно відповісти на це питання, мусимо знати дві кардинальні речі: хто вчить і як вчить?

Тому, що досі ще не оголошено статистичних даних за 1928/29, 1929/30, 1930/31 і 1931/32 шкільних років⁴⁾, покористуємося звідомленнями Кураторії з 1928 року,⁵⁾ з якого бачимо, що в 1927/28 шк. році у волинській шк. окрузі вчили 2.213 (1115 муж., 1048 жін.) учителів, із чого було:

українців — 536, поляків — 1535, росіян — 79, чехів — 21, білорусів — 4, німців — 9, жидів — 28, інших — 1. З них мови: вищі студії — 23, вища іспити — 89, семінар, матуру — 705, доповнюючі свідоцтва для чинників, а не-квал. — 826, часом кваліфік. — 247, кваліфіку — 82, кваліфік. до навч. ред. — 30, некваліфіковані 210.

Дві рубрики тут переважають: у першому зіставленні скільки поляків (69.36%) і в другому скільки тих, що доповнили свою освіту на різних спеціальних курсах (826+247=1073=48%) та тих, що не мають ніяких кваліфікацій (210 = 9.48%). Отже направила в 1927/28 році (та й тепер ще!) займало на Волині української становила 1073 людей без відповідних кваліфікацій (важливих курсів — формальності собі була) плюс 210, разом 1.283, себто кругло 58%!

Щоб мати приблизний образ скільки вчителів на Волині під цю пору, ми завадали собі труду й перечисляли з уряд. дивенника волинської шк. кураторії за 1928/29, 1929/30, 1930/31 та 1931/32 рік, роки всіх іменованих і зазначених учителів. Загалом прийнято за той час 900 нових сил, звільнено 310 (до звільнених зачислили як також 15, які померли). Як додамо нових учителів до числа з 1927/28 р. та віднімаємо звільнених, одержимо приблизне число теперішнього волинського вчителів: 2.803. (2.213+900=3.113, 3.113—310=2.803).

Не можемо докладно ствердити, як дійсно нове вчителівство по національності, та не помилуємо мабуть, як число нових українців об'ємимо до сотні, досі вже добре покарбованою звільненнями. Як віднімаємо ще те під увагу, що давнє число українського вчителівства (536) зменшилося також через звільнення (головно з браку кваліфікацій: загалом звільнено з цієї причини понад 130 учителів), то прийдемо до переконання, що число українського вчителівства або цілком не підніслося, або дійшло найвище до шостої сотні. Про аріст учителів росіян, чехів, німців, білорусів та ін. не пошко-

¹⁾ Najważniejszą wiad. o Polacu. Wzd. Min. W. R. i O. P. 1930.

²⁾ Відомий факт, що в хубеському А школі початок, який вчителі переробили в часі нехорошого плебіситу навчання, замінив цілком в відданому (і тоді, як селішні віддані віддані декларували і т. д.).

³⁾ Dz. Ust. O. S. W. Nr. 5. 1930. р.

⁴⁾ Dz. U. K. O. S. W. Nr. 10. 1928. р.

дяться взагалі говорити, отже все збільшення спірається головню на прирості польського вчителства, яке сьогодні далеко вже перевишло позу 2.000.

З цього приводу не скривають своєї радості вищі шкільні чинники. „Порівнюючи зіставлення шкіл по мові навчання з таким зіставленням учительства по національності, — читаємо в уряд. Днев. Вол. Кураторії, — бачимо, що справа виконання молоті в душі польської державності спочиває переважно в руках учителя польської національності, яке обняло посади не тільки в школах із польською мовою навчання, але також у школах з українською мовою як предметом та в школах утратістичних.“ Від себе можемо ще додати: навіть у тих п'ятих українських школах, які досі істнують, учать у 50% учителі-поляки!

К. П.
(Продовж. буде).

*) Dzienn. Urz. Kur. O. S. W. Nr. 4, 1936

Справлення помилок. У першій частині цієї статті зайшло кілька прикрих помилок, а саме: У третьому уступі подано, що дітей з різною мовою російською (4.493) є 1,5 проц., білоруською (517) — 1,5 проц., литовською (361) — 1,5 проц. і іншими (1.762) — теж 1,5 проц. Тимчасом всі ті діти разом дають 1,5 проц. — Зараз у черговім, четвертій уступі подано помилково, що 70 проц. українських дітей має 3 школи — замість 5, а далі подано, що 15 проц. польських дітей має 722 школи — замість 742.

За введення автономії.

Український Союз Демократичних Клубів стейту Нью Йорк переслав до Ліги Народів і урядів чотирьох держав петицію в справі невиконання

наного Польщею зобов'язання дотично введення автономічного устрою у Східній Галичині.

Англія, Німеччина й Болгарія

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Англійський уряд не дав ще офіційної відповіді на французький меморіал у справі господ. співробітництва наддунайських держав. Англійський уряд признає в основі французький меморіал, але додасть свої застереження. Передусім висловиться, що перевірку цієї проблеми треба відложити до часу скликання європейської комісії Союзу Народів. Англія поставити за вимогу своєї участі в цій справі — участь великих держав у кредитовій акції, а уживання англійських капіталів як передумову широкої торгівлі Англії з наддунайськими країнами.

ПАРИЖ, 21. III. Тутешні політичні круги підкреслюють, що лише Англія та Франція мають змогу признати наддунайським країнам кредити. Це дає обома державам право нагляду над заходами зорганізування господ. співробітництва наддунайських держав. „Важко подумати — пише „Тан“, — щоби французькі та англійські капітали фінансували акцію, яка мала би на меті оживити торговельну виміну Німеччини й Італії з наддунайськими країнами та піддер-

про наддунайську федерацію.

жати відбудову давних держав середньої Європи або відновити потрібний союз“.

ПАРИЖ, 21. III. ПАТ. Тут болгарські круги підкреслюють із вдовільям, що Німеччина у відповіді на французький меморіал ставить вимогу, щоби теж і Болгарія увійшла до наддунайської федерації. Болгарія своїм географічним положенням і господарською ситуацією — управнена до участі в федерації.

У часописі „Болгарія“ б. югославянський міністер закордонних справ Нініч підчеркує, що болгарсько-югославянське порозуміння це одна з головних вимог співробітництва балканських країн і східно-європейського миру, але шлях до порозуміння виглядає найженим труднощами.

ЛЬОНДОН, 21. III. ПАТ. „Таймс“ обговорюючи наддунайську проблему стверджує, що переговори в тій справі почнуться у Женеві у травні цього року підчас нарад європейської комісії Союзу Народів. Якщо європейська комісія відкине французький проект то повинна розглянути якийнебудь інший.

Українська справа в англійському парламенті.

Виконання зобов'язань щодо автономії.

У понеділок, дня 14 ц. м. поставив посол Рис Дж. Дейвіс запит до секретаря закордонних справ у справі автономії українських земель під Польщею. Він звернув увагу міністра Саймона на факт, що Конференція Амбасадорів з дня 15 березня 1923 р. вирішила приналежність Східної Галичини до Польщі під тою умовою, що Східна Галичина дістане автономію. Також польський сойм рішив дня 22 вересня 1922 закон про автономію, але цей закон досі не ввійшов в життя. Тому питає пос. Дейвіс, чи „Уряд Його Королівської Милості поробив які заходи в тій справі, або чи задумує він їх поробити перед польським урядом і звернути йому увагу на необхідність виповнити ці зобов'язання“.

Сер Джон Саймон, секретар закордонних справ відповів: „Мушу повторити те, що вже

раніше сказав попередній секретар закордонних справ, п. Гендерсон дня 29 квітня 1931 року, що можна мати деякі сумніви щодо точності, про яку згадується в першій частині запису (щодо виконання зобов'язань). Рівночасно треба зазначити, що уряд Його Королівської Милості, як один із тих, що рішали на Конференції Амбасадорів, самозрозуміло, буде живо стежити й надалі за адміністрацією, яку заведено в Східній Галичині. Але не вважаю, щоб у нинішніх обставинах було тепер яказане робити офіційні заходи в згаданій справі“.

Посол Рис Дж. Дейвіс: „Чи можемо сподіватися, що справу посувається вперед по лінії, яку ми собі бажаємо, чи може вона застрягає на мертвій точці?“

Сер Джон Саймон: „Ні, на цю справу ми звертаємо увагу“.

На шляху німецько-французького порозуміння?

Справа Данціга.

БЕРЛІН, 21. III. ПАТ. Берлінський мітрополит Шрайбер в гутірці з представником „Петіт Журналь“ висловився, що добачує потребу німецько-французького порозуміння й додав: „Працюю з усіх сил, щоби наблизити Німеччи-

ну й Польщу. Ми сусіди, тому треба жити у згоді. Лишається справа Данціга, дуже прикра для німецьких почувань. Польща потребує пристані, але чи не можна знайти розв'язку, яка не подразнює інтересів доведла би до спокою? Це мое найгярічіше бажання“.

„Манджу-Го“.

(Власна кореспонденція з Харбіну.)

Нова держава в Азії. — Не монархія, але з монархом. — Заходи Нанкіна. — Конституція держави. — Союзники й вороги. — Майбутнє.

Харбін, 9. березня 1932.

Сьогодні у 3 години дня в м. Чаньчуні, що став новою столицею Манджу-Го вступає в управу краєм бувший імператор Китаю Пу-і. Як відомо, давно, маленьким хлопчиком імператор Пу-і мусів був покинути батьківський престол манджурської династії в Пекіні й залишатися як приватна людина у старій китайській столиці при повному посіданні як цісар, але під охороною республіканських урядовців і під їх контролем. У жовтні минулого року імператор Пу-і вті в Тяньцзінь, де він проживав останні роки й поселився в Дайрені, а потім у Порт-Артурі.

Перед кількома днями він переїхав до нового курорту Танканцзи на південно-маньчжурській залізниці і вчора прибув до Чаньчуна, де його привітала велика юрба на колінах, а дуга оркестра грала при тім новий марш манджурської держави і кричала „Вансуй“ (поважання здоров'я і доброго життя).

Сьогодні імператор Пу-і вступає на старий батьківський престол манджурської держави під іменем „правителя“, а фактично імператора і має

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 23. БЕРЕЗНЯ 1923.

МІХ. РУДНИЦЬКИЙ.

ПЕРЕВАГА ГЕТОГО.

(У соті роковини смерті.)

Щодо скількості літератури присвяченої великим європейцям, Гете стоїть, коли не помиляємось, на третім місці після Наполеона та Шекспіра. За цей тисячелетній рік бібліотека „Гетіана“ збільшилась знову на кількасот томів. Великі письменники докладають до неї признання неворушному Олімпійцеві, професори та кандидати на професорів не забувають навіть про такі теми, як вплив болю зубів на поетичну творчість.

Що ж ми можемо додати до цього святошного гору? Додати нічого, хіба взяти. Моли би за праглом чехів, дати почин до вибору архитворів Гетого в перекладах. Та який із непероджених чашми мільонерів і мепенатів стане його видавцем? Наукові установи? Тим, разом із Академією, бракує до Гетого ще сто літ праці.

Хто має в своїй шафі якийсь старий „комплет“ Гетого в оригіналі, глянця на нього а недоірає. Це заслуга нашої преславної схоластичної школи, що наказує 18-літнім читати твори, до яких дозріємо 18 літ пізніше. На все життя залишила вона нам вражіння, що Гете був автором шкільних підручників — класично-вчучих і ніким вчителям. „Ах, ці офіційні геті!“ — думали ми нинішом і читали під лавкою Стріндберга, Аппіахана та Пшибішевського.

Ще десь-колись у світі бланке якась лата і жителі Гетого разом із маршем „Лівий“, історія літератури поклала його на чотирьох, щоби зробити його хоч трохи ринкоматним і розмістити в ній казало велику скількість. Це

почих імен. Цей життєпис не рижиться вічим від сірого реєстру якогось високого урядовця, що проволить увесь свій вік над паперами і має при цьому досить часу, гроша та впливів, щоби робити цікаві аналізи, позоржувати і доскоду розважувати себе.

Кожний момент Гетогого життя мав свідків у переічній т. зв. буржуазній середовищі, де надували традиційні товариські форми, якими Гете користувався і нехтував а однаковою легкістю. Може тому неолдому видається, що як на зразкового „бірера“ та національного поета мав він таки трохи аа багато переічних Муз всякого віку, темпераменту та кольору волосся“).

Хто шукає в фактах життєпису письменника коментарів до його творів, той може довго шукати стемок, якими Гете дістав до таких сюжетів як „Торквато Тассо“, „Прометей“, „Фавст“ або „Посвячені вибором“.

Між фактами його буденщини і творчим спонуканням простягався весь світ ідей, якими жив він у взаєминах із великими творцями.

Досі інші великі культурні народи мають у своїй літературі більше місце на передового письменника, що своєю універсальною освітою та талантом став би, як Гете, посередником між чужими культурами і рідною. Найбільша дотеперішня спадщина Гетого в Німеччині — невинне пасювання німцями здобутків чужої культури. Найбільший подік чужині для Гетого в тому, що він яким пим своїм прикладом вплинув на покоління німецьких письменників і на великих чужинців.

Франція, Англія, Італія, Іспанія, Росія, Скандинавія мають неоного кращого лірика, по-

вістара і драматурга та відна із цих країн не має письменника рівного Гетому щодо востороннього аналізів та описів, які відкриваємо по кожним його твором. „Вертер“ не має чару оовілі Русса, „Фавст“ живучості „Гамлета“, „Клявіго“ або „Егмонт“ барвистості деяких пео Кальдерона, „Герман та Доротея“ легкості „Онегіна“, „Іфігенія“ не має пристрасти „Іфігенія“ Расіна, „Вільгельм Майстер“ монументальності „Дон Кіхота“, любовна лірика Гетого не має ніжності, м'якості та вродушності Петерки, Галлоа, Байрона та Словацького, а проте поа кожним твором Гетого бачимо незаіснення ними артиствір — зрілу досвідом людину у розкаїт фактичних і духовних сил.

Твори Гетого полишають нам голод який він жив сам: невпинного самодосконалення. Вони тільки одна із частин його індивідуальності, що не вважала найвищою метою свого життя — писати, а жити й думати.

Коли Емерсон бачить у Гетім типового „письменника“, має він на думці, що перо було для нього найприроднішим засобом розвинути проблеми, передумувати голосно ідеї. Навіть найвищі врозжені письменники — такі як Достоевський, Флобер або Ібсен — вимотують над кожним твором усю свою душу, силкуються перекласти в нього все своє „я“, без решти. Гете одише тремтіння свого серця, наче лікар, що тримає холодно руку на чужих грудях і ставляє діагнозу.

Олімпійський спокій Гетого — відблеск його світогляду, що на кожне із своїх пережаннях дивився як на один із моментів дальшої еволюції. Дивився очима майстра, що мав володіти мольдчим поривом і очима вченого, що не дивився несподіваним метамофозам у великій лобачі

*) Про це в окремій статті ще поговоримо в 4-ім числі журналу „Нова Утра“

правили до кінця свого життя, як про це наміє ота і тою новою конституцією. У Чанчуні, новій столиці Маньчжурії, будуть великі свята а то приведу, а нова держава „Маньчжуро“ пічне та ким чиним своє життя, доби, як кажуть, започаткувати нову сторінку в житті народів Азії.

У тойже час розбиті під Шангаєм навислими тастини військ тікаючи грабують. А в деяких інших провінціях Китаю ще й тепер, в обличчя великого воєнного нещастя поодинокі генерали у правлять, деспотично на власну руку. І так тягнеться вже від 1919 р. Воєнну нещасна країна. І неможливо при таких внутрішніх обставинах на правлять властем маршалом Чан-Кай-Шеком, що стоїть на чолі воєнних сил центрального навініського уряду, підготувати і провести успішно план наступу на Маньчжурію? В це треба тепер щонайменше сумніватися.

Читаючи європейські газети та заяви воєнних дипломатів мені пригадуються слова відомого англіїна, що проживає багато років у Китаю: який займан колись добру посаду в Петербурзі:

„Коли я почув про вступ японців, а я тоді був у Лондоні на відпочинку, я сказав собі: „Добре, що це сталося. Тепер експортна ролість забезпечена на багато літ. Погано, що ні в нас, в Англії, ні в інших краях не розуміють і не бачуть того, що діється в деяких краях, погано, що дипломати, які ведуть ці справи, мають ахисти для себе у дипломатичних своїх становищах, а то вони інакше відносились би до подій тут, у Китаю...“

Ці речення абсолютно правдиві: воно дуже добре явилося дійсне положення в краї, про який часто пишуть люди, що не знають тутешніх відносин ні їх глибокого змісту, не розуміють політику історії, який грає величезну роль тут в Азії, де традиції минулого не пропавають так легко. І тому відновлення династії старих маньчжурів має тут поважне історичне значення: яскравий характерна ознака багнаних і плян Японії.

Основні точки нової конституції кажуть, що держава має у своєму складі різні народи і що всі

они будуть мати рівні права, а для всіх чужинців буде відкритий вступ до неї, себто в новій державі будуть промовити принцип „відкритих дверей“ для чужинців.

Всі консуляти різних держав у Харбіні (Мукдені) отримали — як довідомості — від своїх урядів розпорядження привезти поповні матеріали про нову державу і бути готовими до призначення „де консу“ держави „Маньчжуро“.

Японський уряд дав розпорядження навчальному консулятові новоді реформуватись у посольство Японії, а адміністрація Пінляно-Маньчжурської залізничної дороги дала для нової влади пошуків в сумі 25 мільонів на розбудову нової столиці в Чаньчуні.

Нова держава влада проголосила, що буде безоглядно поборювати комунізм і всіх тих, що будуть його пропагувати. Самозрозуміло, що адміністрація ек-китайської залізничної дороги, щоб найкраще своє майно перестати втратити, тепер до Приморщини і Забайкальє, вилізуть не тільки воєні і паротни, але й такі речі, як дивні, пороги, залізні озера і все, що має яку вартість. Новим маньчжурською адміністрація ще не встигла зайнятися цією справою.

На східному відтинку ек-китайської залізничної мережі закінчилися поїзди, про котрі я писав раніше. А закінчилися вони тим, що японські війська ввійшли в Нінгута, старинну столицю колишньої держави Бу-хай і звідси мають дуже добру контроль над півним районом, що лежить між кордонами Кореї, Приморщини і Маньчжурії. Цей район представляв собою добрий терен для різних ских владів. Тепер ці близькошлях операційна база опадована японцями і тим самим ліквідована.

Тут появлялися вісти, що трохи згодом будуть поширені японські військові застави і на захід у напрямку до Монголії і до самої Забайкальє. Якщо це стане так, то Радянська стала перед фактом повної ізоляції: не могла би вести так легко пропаганду, як це вона робила тут досі.

Микола В. Самійлович.

Англійська преса погрожує де Валері.

ЛОНДОН, 21. III. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ гостро виступає проти де Валері з низкою погроз. Теж інші щоденники критикують плян де Валері і заповідають, що англійський уряд на нього зреагує. На цей наступ англійської преси після промови Чемберлена де Валера досі не

відповідав. Лише на прохання лондонського кореспондента „Шкаго-Трібюн“ відповів телеграмою: „Тепер хочу тільки заявити, що не буде це виною ірландського народу, коли суперечка пічнеться наново“.

—o—

Контрреволюційний „Пролетар“.

Московська „Правда“ обвинувачує українське видавництво „Пролетар“ у контрреволюції та поміщає уривки з останніх книжок цього видавництва. „Правда“ вперше, що у книжці „Основні українизації“, виданій під редакцією Річницького, можна знайти заперечення провідної ролі пролетаріату в жовтневій революції. Про червону армію 1917—18 рр. говорить так: „червоні не висиджували на фронті, буда між ними постійна метушня, а їхня сваволя межуєла часто з бандітизмом“.

У книжці „Центральна Рада“ пише Річницький, що „у всьому ході української революції від лютого до жовтня дуже помітна неспівмірність, у ній окремої класової боротьби пролетаріату, відсутність його гегемонії в цій буржуазно-демократичній революції“ — ось саме у наведених цитатах міститься, на думку „Правди“ контрреволюція.

—o—

Журналісти відвідують Закарпаття.

У зв'язку з нуждою та голодом, який мавити Закарпаття, відвідують цю країну чехословацькі журналісти. Хочуть на місці розслідувати відносини. Відвідують округи: воловський,

свалявський, рахівський, Хустський та Великоберезнявський, де є найбільша нужда. Закарпаття відвідали вже й закордонні журналісти Рен і Гемілатон.

Троцькому не дозволили на побут у Чехословаччині.

Як відомо, Троцький робив заходи, щоб одержати дозвіл чехословацької влади на привітний побут і живучи в Карлсбаді. Рада міністрів поставила Троцькому такі вимоги, що він не міг їх виконати, тому відмовили йому дозволу на побут до ЧСР. Головною вимогою

чехословацької влади було, щоб Троцький одержав заповнення, що після трьох місяців побуту в ЧСР. — прийме його знову Туреччина, де він мешкає від початку свого виселення поза межі Радянського Союзу.

Чому провалився Кройгер?

Безпосередньою причиною смерті найбільшого сучасного організатора міжнародних капіталів і сиринкового потенціала Івара Кройгера було зазігання його концерну на приватизацію дійсно майже у цілому світі. Самогубство Кройгера — це не тільки банкрутство чи зазігання великого підприємства: не в тем провал деяких ідей, які в капіталістичному економічному світі виступали як небудівний фантаст і реаліст в одній особі.

Кройгер був сином малого фабриканта сиринки: а сам був по факту безземельним інженером, спеціалістом під сталевих конструкцій. У 1907 р. заснував він будівельну фірму „Кройгер і Толь“ у Штокгольмі. Яка стала офісально базою його дальньої праці. В 1913 р. дозволена при допомозі чужих капіталів „Фабрика Тендштіно Концерн“ для

продукції сиринків, який попав саме в час зламівити воєнної кон'юнктури та дуже добре почав просперувати. Сирит Кройгера довів шкоро до факції цього концерну з другим шведським сиринковим концерном „Викенліге-Концерн“ в одне акціонерне товариство „Свенска Тендштіно“, яке мало всього 45 міль. шведських корон закладеного капіталу. Однак знаменитий розвиток сиринкової продукції піснечував сонит на папері цього концерну, а Кройгер мав для широкого загалу другорядні акції, які вивала завади право дивиденди, але майже уможовитлювали право голосу для тих акціонерів. Так еластичні перших акцій діяла для підприємства нові капітали, але провал задержали у своїх руках.

Повоюні часи і повстання нових держав ви-

Проти гриппу, простуди

треба негайно вжити таблетки Тогаль, які усувають усі хворобливі обляги. Нешкідливі для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тогаль. Є у всіх аптеках.

3 церковних справ.

Іменування о. Стойки єпископом?

До Львова прийшла вістка, що Апостольська Столиця іменуєла вже на місце помершого ужгородського єпископа Гебеля нового єпископа. Став ним генеральний вікарій ужгородської капітули о. Олександр Стойка. Потвердження цієї вістки ще не маємо.

Поїзд чину оо. Василія на провінції.

Св. Конгрегація для Східної Церкви декретом з 24. II. 1932 ч. 789 дала свою згоду на канонічне оснування нової провінції чину оо. Василія, американсько-канадійської, яка буде рівноправна з галицькою. Недалеко має повинстися новий декрет, на основі якого буде канонічно основана теж самостійна провінція оо. Василія на Закарпатті. Таким робом Василіанський чин буде поділений на три області-провінції: галицьку св. Спасителя, американсько-канадійську і закарпатську св. Миколая. Крім того існує вже незалежна від провінції бразилійська, утворена канонічно, тому кілька місяців. Галицькій провінції підлягають усі монастирі і станиці оо. Василія у цілій Польщі, закарпатській — також монастирі і станиці в цілій Чехословаччині, Румунії, Мадярищині і Югославії.

Вірмено-католики в Польщі.

Львівський вірменський архієпископ Теодорович старався азамати дістати в послання якийсь костел у Варшаві для потреб вірмен того обряду. Тимчасом незалежно поведений перепис населення виявив, що у Варшаві живе всього 38 душ вірмен, католиків і православних разом. Тимчасом нема найменшої надії, аби його заходи могли увінчатися успіхом. — При цій нагоді варто подати, що в цілій Польщі живе тепер всього яких 5.000 вірмен-католиків, а того у Львові найбільше 100—200 душ. А на богослуження до вірменської катедрі приходять навіть у немілі і свята не більше, як 10—15 осіб і для тих 10—15 осіб є у Львові щось 5 вірменських священників. Таким чином наші вірмени мають церковну обслугу таку, якої не мають ні які католики ніде в світі. Справді призначення на дежирство архієпископів Теодоровичів, що так добре зміє хотити, кого своїх справ і так гарно забезпечива горстку своїх вірних церковною обсергою!

Впливати рух на т. зв. самовистартальність держав, яка провадилася в власній продукції сиринки і обленгії митами виробів концерну Кройгера. І тут Кройгер проявив свій талант на новій ділянці праці: він погнали істаування свого концерну у цілому перетворення капіталів в краї, де є їх надмір, до країн, які їх потребують. Він дав позички державам, а їх страту і забезпечення перетворив доходи зі сиринкового монополії який у тих-же державах виважав. Гроші на позички, яких очевидно не має концерн, діставав при допомозі творення окремих розділних товариств для позичкових країн і позичок, які свої папери владували на всіх світових біржах, або уживав для цих інтересів свого першого будівельного товариства, яке вело теж інтереси. Напротів! останніх років провадив концерн Кройгера в 15 державах і за його посередництвом дістали вони кодо 3 мільярди доларів позичок. Між іншими державами на першому місці в Німеччині на 125 міль. доларів, Польща на 42 міль. дол., Мадярищина на 36 міль. дол., Румунія 30 міль. дол. і т. д.

Крім цього концерн Кройгера пішов теж на інші інтереси та провадив або був співвласником копаель фабрик сталевих і залізних виробів, товариств для провади паровозів, телефонних спілок і т. д. Замітним при цьому є те, що сама продукція сиринків не творила великої технічної потреби в концерні, бо хоч вона обіймала 160 фабрик у різних краях, то займала всього 60.000 робітників. Не влізло мало число робітників треба пояснити незвичайно вироблявими і удосконаленими машинами, які заступили людську працю.

Так то на капіталі, який в основі являється сьогодні кодо 750 міль. швед. корон концерн, який ангажував небувало великі зливи чужого гроша, в додатку він не тільки технічні справи, але посередництва у фінансуванні держав, спираючися тільки — на провади своїх паперів широків публіци і великим банкам. На купівлі фінансової бази ярів сьогодні концерн, який був такий сильний, що навіть моголи і повна капі-

таків Франція не погордила в часах інфляції його позичкою 75 мільйонів доларів. Кройгер переводив свою ідею перенесення капіталів в одних держав до інших, посередництва, татнув ански в сірникових монополіях — і тріумфував.

Часи грошової депресії і господарської кризи не відбилися на сірниках, бо їх продукція майже цілком не амаліла. Та зато піривала ця криза торіа до партійних паперів, на яких продали і купці спиралися цілий конперн. Почалося від того, що папері німецької Кройгерової позички (125 мільйонів доларів), які мали бути плясовані в Америці — амаліли. Причинилися до цього позички на американських біржах та руїна німецького господарського життя. Спалі їх курсу потягнув за собою теж захитання інших паперів конперну, а з цим почалася ізадіквілізність цілого інтересу, побудованого з одної сторони на чужих грошах, а з другої перемешеного в інвестиції і довгорочинцеві позички. Труванопі зробити майно конперну ліквідним росли скоріше, ніж його розвиток в часах конюнктури. Іван Кройгер, що був мистцем у безліччості своїх фантастичних плянів, не міг добути допомоги для конперну і розплатити тисячі інтереси, які сам так зручно олів. Забавля вкінці в Америка, на яку поставив останню ставку. Для нього виходу не було і він скінчив зі собою, полишаючи іншим розв'язання дальших агентів свого великого діла.

Нічні засідання шведського сойму і коронної ради, мораторія й упалок паперів конперну та важкі фінансові труднощі батьківщини Шведії, отже наслідок великого Кройгерового діла, побудованого для цілого світу на чужому гроші і для добрих часів. Такі речі не витримують іспиту серед потрясень кризи, що і в саме теж кризою кредиту і довіри, на якому опирався Кройгер у аляпучанні переводженні своїх інтересів

(Хр.)

3 життя краю.

ЧОРТКІВЩИНА.

Хто має нагоду побувати по селах чортківського повіту, в того мусіли зродитися долатні враження та багаторі думки. Він мусів прийти до переконання, що *живемо й ростемо*. Бо й справді, тільки коли по інших повітах бачимо сумні картини партійної ненависті та гризні, звичайно зводять безвідповідальності руйнівничої кирилі більшості агентами, то в Чортківщині того всього нема. Абсолютна більшість по всіх селах — це національно наставлені, свідомі й активні громадяни, організовані здебільшого в читальнях „Просвіти“ і в кооперативах. У всіх важливіших моментах, як вибори чи в м. р. конскрипції, коли треба було виконати громадянський обов'язок та постояти за народні права й честь Чортківщини була вірна національний ідеології. До поширення та скріплення національної свідомості по селах причинилися в головній мірі українська національна преса. Спеціально долатно ділає „На родня Справа“ зі своїм календарем „Золотий Козок“. Відносини по селах були би ще кращі, якби Чортків сповняв як слід завдання, до якого він зобов'язаний як повітовий центр. Доволі численна чортківська інтелігенція не лише не виказує охоти аягжуватися нахто до праці по селах, але ітакж у себе дома — в Чорткові — не проявляє належної діяльності. Нема чомусь, на жаль, такої діяльного організованого й товариського життя.

В останньому часі завважуємо вже деяку тіню на краше, а саме в зв'язку з акцією допомоги Матерії „Просвіти“, а також з влаштуванням свят „Рідної Школи“ а нагоди 50-літнього П'ятидесятиріччя в зв'язку з постановленою будовою гімназії „Р. Ш.“

Найбільший зв'язок із селом має *Повіт. Союз Кооператив*, що через своїх дистрикторів та діловитих прозимонок кооператив стоїть усе в живому контакті з повітом. Хоча через невідповідальну та каргільну роботу деяких одинокі стоять усе П. С. Кооператива а кінцем 1930 р. просто над берегом пропасті, то завдяки діловиті поставі нових кооператив та енергійної діяльності нової дирекції, головне в останньому часі під провозом дир. Шматів, чортківський П. С. К. віднаває на чисті води. П. С. К. та сільські кооперативи всю свою енергію присвячують тепер *протиборчій компанії*.

Філія „Просвіти“ а Чорткові обидна тепер до терені чортківського повіту 47 читальні, при чому всі вони активні. При кожній читальні існує аматорський гурток та бібліотека. 4 читальні мають збр. вишколені хори, а 4 дуті оркестри. „Даро Просвіти“ в грудні 1931 р. приніс 337 зол. Дещо більше оживлення в просвітнянських установах Чортківщини запущено в зв'язку з *санітарною акцією* Головного Виздів. На внутрішню позичку Т-ву „Просвіта“ члени поодинокі читальні заявили суму понад 1.700 зол. Майже всі читальні закупили за бібліот. суми (від 10—150 зол.) книжки по своїх бібліотек в книжальні „Про-

світ“. Найбільший натиск кладе філія на те, щоб читальні *виірнали залеглі окладки в Маг. Т-ві*. 10 читальні уже новім виірнали свої залеглості до Маг. Т-ва, а інші залитають іще з великими квотами.

У зв'язку з 50-літтям „Рідної Школи“ чортківський *Кружок „Р. Ш.“* присвятив був у другій половині 1931 р. багато уваги й енергії для спонсорування та скріплення рідношкільної ідеї в повіті. З цією метою по селах повіту відбулося 16 *рідношкільних ювілейних свят*, з чого 12 свят улаштував чортк. Кружок „Р. Ш.“ власними силами. Тільки в одному селі чортк. повіту в народна школа „Р. Ш.“, а саме у Звинячі. В селі Біле в збірні лекції. Чортківський Кружок „Р. Ш.“ удержує одинокі нині на Поділлі *українську гімназію*, що цього року має вже 7 клас. Усіх учнів було на півроку 104 (22 дівчат). Найбільше учнів в VI кл. — 19, найменше в IV і V кл. — по 12. Перша класа має 18 учнів. Учительський збір складається з вісьмох постійних професорів і одного катехита під провозом дир. Д. Пігута. Тому, що великою перешкодою в розвою гімназії в нестача власного дому, громадянство Чортківщини приступає цього року до *будови гімназії*. В цьому великому ділі громадянство всіх суміжних а чортківський повітів повинно прийти Кружкові „Р. Ш.“ а моральною та матеріальною допомогою. Погодична коляда принесла до Кружка „Р. Ш.“ 1.105,85 зол.

Заходом *філії ТОВМ*, що нараховує тепер 60 членів, упорядковано в 1931 р. могили Україн-

ських Стрільців, похоронених в 1919-20 р. в Чорткові. Оправлено дерниною 56 могил, вимірено катастер похоронених стрільців, а пої ступінький цвинтар огорожено дубовими стовпами, полученими грубим дротом. По середині цвинтаря велику могилу та вбито високий дубовий хрест. Філія опікується теж величавим пам'ятником в честь поляглих борців, що стоїть на горбі над Серетом (вигнанецький цвинтар) та турбарним пам'ятником на могилі хор. УСС М. Ша найди теж заходом філії, якою кермує голова адв. д-р Електорович.

Філія Т-ва „Сокіл“, „Сільський Господар“ та *УКТОДІ* не проявляли в 1931 р. майже ніякої діяльності. З початком ц. р. відбулися Зазалля Збори філії УКТОДІ, на яких вибрано новий зедл а о. А. Бабієм як головою. Сподіємось, що новий виіл поведе справу як слід.

Вкінці хочемо ще звернути увагу на відсутність організованої політичної праці в Чортківщині. З часописів довідуємось, що по всіх повітових центрах відбуваються тепер *Повіт. Народні Зізди*, а по селах довірочні паради. В Чортківщині не завважуємо ні одного, ні другого. Десь по інших повітах ішла організована акція в справі висилання протестів проти законопроектів шкільного, подружого та колонізаційного, а в Чортківщині довідалася про це люди поштою з часописів. Зазалом на цю тему можна би багато писати. Компетентні чинники повинні цією справою зацікавитися децю більше, бо цього питання національний інтерес.

В. С.

Історія одного поліційного донесення.

Як б. сенатор В Бараник дістався перед суд.

Перед трибуналом присяжних суддів у Львові розпочався 21. п. м. анову один з поліційних процесів, переказаних йому з краю, цим разом із Золочева. Це справа б. сенатора *Василя Бараника* (із Заліщик, якому прокуратура золочівського окружного суду закинула два злочини: державної арази з § 58 ц) і 59 ц) та порушення публічного спокою з § 65 а) к. з. Предсідником трибуналу був радн. Тергіль, вогантами Яго дінський і Піндент. Акт обвинувачення підтримував прок. д-р Мостовський, боровили адвокати д-р Ганкевич зі Львова і д-р Ст. Баран з Тернополя.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

На день 27. травня 1928 р. скликав б. посол о. д-р Волод. Пеллїх до Радехова збори УНДО, що відбулися в селі Народного Дому. На збори приїхали теж сенатори д-р Ант. Горбачевський і В. Бараник та послы Ст. Кузик і Ол. Вислоцький. Як ствердив постерунковий Стан. Станушек, що в цивільному одязі прислухувався на селі промовам, всі промови говорили в протидержавному дусі. Зокрема сен. Бараник сказав, що „український нарід знаходиться тепер в польській неволі, що на золотій землі України живиться ворог поляк, що поляки забирають українську землю, зрощену геройською кров'ю синів України і віддають колоністам мазурам та польським войкам, що мордували геройських синів України“. Гово-

ШЛІФУВАННЯ ЦИЛІНДРІВ І ВАЛІВ ЛАДУВАННЯ І НАПРАВА АКОМУЛЯТОРІВ ЕЛЕКТРИЧНЕ І САМОРІДНЕ СПОЮВАННЯ ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНІ ЗАВЕДЕННЯ „ЕЛЕКТРОШЛІФ“

Львів, Льва Саніги 83. Тел. 89-11

рочи про колонізацію, обвинувачений звернувся до слухачів словами: „Український Народо! Кричи під небеса, що польський уряд забирає твою землю, а ти а голоду мусиш умирати!“ Обговорюючи шкільну справу, старався аогити польський уряд „визволенням фактами і датами про помилування українських шкіл і насилання польського учительства до українських громад“. Вкінці закликав організуватися в партії УНДО, щоб стати „господарями у своїй хаті“ та до боротьби за „незалежну Україну, визволену з польської неволі“.

ОБОРОНА ОБВИНУВАЧЕНОГО.

Обвинувачений заявив, що до лінійки він не почувався. До Радехова приїхав запрошений місцевим парохом і послом о. д-ром Пеллїхом та щоб стати перед своїми вибопцями. На деякому порядку нарад був теж вибір Повітового Народного Комітету УНДО. На основі умови з присутніми парламентаристами він мав розсудити, чому українці брали участь в виборах 1928 р., дати звіт а парламентарній ситуації та пояснити зброному селянству значіння політичної організації. Після тим він більше нічого не говорив; отже на головних ані про колонізацію ані

про шкільництво, бо до тих справ був звичайний інший промовець, а тим більше не сказав того, що закинув йому акт обвинувачення. Крім того обвинувачений стверджує ріжничі між тим, що сказано в поліційному донесенні головного свідка, а тим, що говорять акт обвинувачення. Прокуратура зробила ці ріжничі в його нахористь. Помішано реферати і слова ріжних промовців, йому приписано слова чужі. Позає змист цілої своєї промови й заявляв, що снів, які каже йому акт обвинувачення не уявив і не міг ужити. Вкінці заявляє, що органи влади не розуміють української мови й часто перекручують поодинокі слова.

На допити оборони стверджує, що в поліційному донесенні сказано просто неправду. До з'яків ніколи ворожа не ставився, чого доказує факт, що коли після упадку української держави польська влада його арештувала, аголом, на основі оліній польських урядових чинників дустила його на волю.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

Головний доказовий свідок, на якого виваняли опертий цілий акт обвинувачення, не станув на розправі. Це не постерунковий Станислав Станушек, що перебувавший по цивільному, втиснувся був до сали, в якій відбувався аяк! опісля здав звіт своєму безпосередньому авердкові. Наслідком того доказова процедура втрачала ґрунт під ногами.

Малопартиними показалися аяанання свідка *Яна Панека*, команданта постерунку а Радехова, що сам на вічу не був і зробив донесення тільки на основі того, що олівів йому Станушек, а також поліційний конфідент Марків.

Не ратували ситуації навіть аяанання свідка *Володимира Маркова*, муляря в Радехові і поліційного конфідента, що теж дістався був на селі, де відбувався аяк, тільки „з цікавості“ — як каже. Він памятає тепер тільки слова обвинуваченого: „Як українці будуть зорганізовані, то вирвуться а польської неволі“.

На допити оборони стверджує, що ані він ані Станушек нічого собі не записували, а тільки дає зовсім баламутні відповіді щодо змісту записаних промов, перемішуючи їх зі собою.

ВНЕСКИ ОБОРОНИ.

Іменем оборони ааврав голос обор. д-р Баран. Акт обвинувачення опирається на доповідь двох свідків — Станушка і Маркова. Перший з них в розправу не станув, а другий нічого собі не пригадує. З огляду на те оборонці вносять відложити розправу.

Обор. д-р Ганкевич прилучується до цього внеску і крім того вносить подклатити на розправу цілий ряд нових свідків, перш усього оглотора д-ра Горбачевського і послів, що промовляли на з'їзді в Радехові, предсідника наради а Боритка і багатов інших, вагів подклів та аареквірати програму партії УНДО.

Після наради трибунал рішив допустити до кави із роданих д-ром Ганкевичем філій терені 7 свідків і агодовся на відчитання програми УНДО, а вкінці предсідник, агідно з внеском 1-го Бараника відложити розправу.

Шевченківський концерт у Познані.

Познань, 15. березня.

Громада Студентів України у Познані улаштує річично концерти в честь Т. Шевченка. Концерти ці мають тут уже свою традицію і є подією великої культурної та моральної ваги для цілої української колонії і в самому Познані, і на провінції.

Хоч проби та приготування до концерту відбувалися в дуже лихих обставинах (наше студентство не має тут своєї власної домівки), то треба з признанням підчеркнути працю хористів (ок) та працю комітету, що доложив усіх старань, аби наш концерт став на високому рівні.

Цьогорічний концерт відбувся в суботу, 12. березня, в залі „Бульвар“ при Новоміській площі. Програма концерту уложена вміло й добірно, не роатигнена. На гарно приборану килями та рушниками сцену, прикрашену гірляндами сміринки, з портретом Тараса та тризубом у глибині сцени — виходить хор та виконає „Заповіт“, що його публіка вислухала стоячи. Гарне, змістовне вступне слово виголосив студ. Черкавський Іван. Хорні — мішані, жіночі й мужські — добре виконали диригентом-емігрантом п. Музику, виявляючи зі свого завдання дуже добре, а візником може хору жіночого, якого точки випали дещо блідо. Та тут оправдуються ці зрештою незначні, недотримання браком жіночого голосового матеріалу, головновальців. Хорні виконали пісні Леонтовича, Дави-

довського, Ярославенка, Котка та інші, виконуючи головню у чужинців подив та захоплення. Скрипка сола студ. Шенка — Беріота: VII. концерт, Рахманінов — Романца та Сарсате: Романце Андалузе — виконавці були бездоганні. У Шенка вдало добру школу (елев філії Муз. Інст. Лисенка в Коломиї), безпосередність і ширість в інтерпретації творів, добру техніку смичка, що проявилася вповні в ефектовному концерті Беріота. Деклямації студ. Сіянської („Послання“) та студ. Макарухи (випици „Гайдамаки“) були зразком арозуміння та відчування глибини думки Шевченкового гени. Оригінально випала деклямація „Кавказ“ одного з емігрантів, ухарактеризованого на козак-аїду-гана. Концерт закінчено нап. гнином. Цілість випала гарно й лишила у присутніх наскрізь культурне враження.

Публіка виповнила досить велику сажу по береги: українська колонія ставилася грімляно. Було теж багато ім. студентів і громадянства старшого, було й кількох професорів позн. університету. Менше було зате української публіки з провінції — мабуть причиною цього загальна криза. Ствердити треба (й чужинці це з признанням підчеркують), що Шевченківські концерти кращають тут з року на рік та полюбляються того шаблюно, який по словам пок. Чикаленка робив концерти в честь Шевченка „довгими та нудними“. Коби лише так даліше було!

Дістануть буден від шестра Емилією Шенга, яка і тоді так само як білого малюнка літні, дозвіти зорозла. Уже від блікно як 50 літ у всіх віках на світлі для кожна абайства матір свої дітки загально вісному своїм дивувальним писемствам Емилією Шенга. Зарізня току, що на Емилією має багато вітаних, вона добродійно випала на розвій дітей та хоронить їх читанням та деклямацій організм перел англійською хоробро, деклямацій та зараліженням нештатим (грима, кпелючі і т. п.). Одначе домагається лише правдивої Емилією Шенга, бо підлітки мовлять. Дістануть у всіх вітках і апропріях від зод. 2.50.

НОВИНКИ

— ПОЧТОВІ СКЛАДАНКИ розсилаємо з щомісячним числом і простімо 10. Переплатити негідно надіслати переплату, щоби не було перерви у висланні часопису. Переплата на місяць квітень 3 зод.

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— Приймаю як давніше в моїй заведенні при вул. Сикстусівській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Насе

— Овочені шепи замовляти: А.Терпильск — садівничо-огородниче заведення в Залукві, почта Галич. Ціна від 0.50—2.50 зод. за 1 штуку. Жадайте пінінкі.

— З нагоди 100 роковин смерті В. Гетього відбудеться у вівторок 22. III. п. р. в 6 год. по пол. в читальній залі Бібліотеки Наукового Т-ва ім. Шевченка — засідання Бібліографічної Комісії НТШ. Голова Комісії Вол. Дорошенко апропріє свою працю „Українські переклади переспівів й наслідування Гетього“ (спроба бібліографії). Присутність членів комісії обов'язкова.

— Українка. У „Прагер Прессе“ з 20. березня п. р. знаходимо замітку про „Бібліографію літератури на українському фольклору“ О. Андриєвського, Т. І. Київ 1931 р. — видання Етнографічно-фольклорної Комісії Всукарїнської Академії Наук.

— Пожежа в Корчеві біля Угнова. В четвер 14. березня з 4-й год. рано вибухла в Корчеві велика пожежа. Почалася від стодолі Тимка і Степана Новосада і при захлібні вітрі поширювалася дуже швидко. Згоріло 21 хат і 21 стоділа, між ними школа і громадський будинок. Загрожено пожежою були церква та парохіальні будинки, а лише рятуюча акція кількох одинок, між ними Лемка Тимкова та Юстина Садницького, які працювали при громадській синавці, урятувала їх від вогню. Довкола вигоріли всі будинки, а церква залишилася. „Степанів“ при вогні не було, хоч у селі влаштували численні „оплатні“, тапи і „свєтлі парожки“, а їх інструктор сермант мешкав від 2-х літ в селі. Підозрюють, що це підпал. В околиці тривають вирубують ліси і не мають збуту на матеріал. На садиство приїхав зі Львова комісар Федуншин.

— З львівської хроніки. Д-р Вольфелд вис до апелійного суду протест проти припинення сілства проти Заремби у азказу з будівельною катастрофою при вул. Келтшинського. — Марія Левинська (Яблоновських 14) знайшла ко робку, коробою вибухла й урвала Левинських три палачі правої руки; поліція веде слідство. — Листарелі Осипові Киселєві вкрали 500 зод. коли на підлітку попав на ще даліше в барі „Грот“.

— Із красної хроніки. Пожежа в копанні „Міна“ в Бориславі знищила вертнучу башту й галу машин. — З мешканця судді Дмитра Бобинця у Скольному забрали невідомою злодійкою 7 доларів, 7 премійко будівельних, 1 машино Польського Банку, 50 зод., 1 контракт і дрібні предмети. — З фабрики рибних консерв „Англо-Скот“ у Переміші вкрали злодій 70 кг. перцю та продали купцям. — Самбірська поліція пошукує Рабінючака з Бельції, який показував машинку до фабрикації доларів і змішав 1.500 доларів від купця К. — В Якубовій Волі, дорогобичного повіту знищили пожежа 11 хат і 12 стоділ; шкоди до 27.000 зод., чотири особи попарені підчас рятуючої акції.

— У кількох словах. Європа має 461.000.000 населення, її мешканці говорять 121 мовами. — Біля Женєви будуть залізу станицю Союзу Народів; працюватиме вона на ханях 15, 18, 19 і 25 м. Цю станицю мотиме слугувати весь світ. — Німецький воздухоплавець „Граф Целєді“ вілхав у трансатлантичну подорож

Нота сигнатарів у справі Мемеля.

Губернатора Маркіса відклячуть.

РИГА, 21. III. ПАТ. Повідомляють із Ковна, що міністр Завніос одержав ноту держав-сигнатарів, у якій підчеркнено, що створення чисто литовської директорії в Мемелі, яка не може сподіватися вотум довіря сойму, суперечить завіи Завніоса перед Союзом Народів. Тому держави-сигнатарі мусять перевірити ці роз'яснення сойму перерити статуту Мемеля. У зв'язку з цією нототою міністр Завніос дав таке висноження представникам Англії, Франції та Італії: Теперішня директорія створена у висліді довгих переговорів зі соймовими партіями. Зі свого боку Завніос протестує якнайрішучіше, що створення теперіш. директорії суперечить з його зобов'язаннями перед Радою Союзу Народів. Нова директорія у найближчих днях буде представлена соймом. Завніос дивується, що уряди згаданих держав узаєждують дальшу процедуру від створення директорії й заявляють, що тоді буде змушений відклякати свою обіцянку у справі воєнного стану в часі нових виборів.

Після одержання ноти сигнатарів у міністерстві закордонних справ відбулася нарада. Поста новили у найближчому часі відклякати губернатора Мемеля — Меркіса.

ЗАМХОВЕЦЬ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА.

БЕРЛІН, 21. III. ПАТ. Нове голосування на президента Німеччини, що буде 10. квітня, заповідальсь цікаво. Права рев. селянська група у лів. Німеччині ставить кандидатуру замаховця Клява-Гайма, що недавно кинув тюрму, де відсиджував кару за кілька бомбових замахів на повіт. т.з.

Спортові висліди.

ЗАКІНЧЕННЯ ГАКІВКОВИХ МИСТЕЦТВ У БЕРЛІНІ.

Змагання за мистецтво Європи в гаківці закінчилися. Швеція перемогла в останній стрічі Німеччину у відношенні 1:0.

Швеція—Чехословаччина 2:0 (1:0, 1:0, 0:0). Швайцарія—Чехословаччина 3:2 (1:0, 2:1 0:1).

Кінцева таблиця мистецтва така:

- 1) Швеція 6 пунктів, відношення воріт 4:1.
 - 2) Австрія 5 п., в. в. 6:3.
 - 3) Швайцарія 5 п., в. в. 7:6.
 - 4) Німеччина 4 п., в. в. 3:3.
 - 5) Чехословаччина 6 п., в. в. 3:10.
- У грі потіщення Франції перемогла Румунію 5:0 та ліпшим відношенням воріт займала перше місце перед Англією, Латвією та Румунією. Швеція здобула вже раз гаківкове мистецтво, а саме в 1923 р. в Амстердамі.

КОПАНІЙ МЯЧ.

Прага. Мадарщина—Чехословаччина 3:1. Берно Шв. Швайцарія—Франція 3:3. Рям. Італія Б.—Австрія 5:1. Брюссель. Голандія—Бельгія 4:1.

Дрібні вістки.

Повідомляють із Москви, що процес Штерна відбудеться ще цього тижня. Будинки закордонних представників мають збільшену охорону поліції, бо влада побоюється нових ексцесів.

На конференції у справі співробітництва Англії та Франції висловились б. паталітні редактор „Таймса“ В. Стід, що Англія та Франція мають змогу надати позитивний напрям європейській еволюції. Німеччина — „країна дезорієнтації“ зможе приступити до них значно пізніше.

У місцевості В'язь (Франція) авто впало в ріку Ж'ронду. П'ять людей потонуло, врятувався лише один.

ОСТАННІ ВІСТІ

ТРОЦЬКИЙ ПЕРЕЙДЕ ЧЕРЕЗ ЛЬВІВ?

На іншій сторінці щинішнього „Діла“ принесли ми вістку за чеськими часописами, що Троцький не поїде до Чехословаччини, бо не може сповістити умови, які йому поставили. З інших джерел повідомляють, що Троцький таки вже має візу та поїде найправдоподібніше через Констанцу на Закарпаття, відтам через Словаччину на Моравію. Іхатиме завізачею Сянтин—Львів—Краків, наскільки на це дозволить польська влада. День візду невдомий. Кажуть, що Троцький вже кинув Стамбул. Охорону Троцького організував його син. Іхатиме з ним кількох детективів.

Троцький на безлюдних островах.

ЦАРГОРОД, 21. III. Троцький вправ жертовно випадку, який міг би мати погані наслідки. А саме він із двома товаришами ловив рибу й його з моторікою кинули хвалі на скелю безлюдного острівця, званого Собачий Острів. Усі три провали ніч на скелі серед хвалі. Щобно рано перепливали туди рибальське човно та забрадо Троцького й товаришів.

„ГІТЛЕРІВСЬКИЙ“ РУХ У ЯПОНІ.

ШАНГАЙ, 21. III. ПАТ. Райтер повідомляє, що у зв'язку з поширюванням в Японії „гітлерівського“ руху думають тут, що повновладний міністр Японії займе на китайсько-японській конференції несприятиме становище й це може довести до розбиття конференції. Всеж треба згадати, що японці будуть окопи здож зазізачного шляху до Вусуї і це потверджує би чутки, що Японія оставить у Китаю дві дивізії, а третя окупєє зал. відтинку між Вусуї і рікою Вань-Пу. Е чутки про можливість військової диктатури, якої політика супроти Китаю булаб значно гостріша.

ШАНГАЙ, 21. III. Китайсько-японські переговори посуваються вперед. Обі сторони годяться почати форм. дискусію в середу. Візьмуть у них участь представники морських сил обох сторін. Японія готова взяти за основу переговорів такі висновки: 1) Китайській військовій асистує на своїх становищах, 2) японці відступлять згідно з устійною програмою, 3) мішана комісія з'ясує становищу вел. держав мати нагад над евакуацією військ.

На Великдень треба Впекти

бо прекрасно іданий плячок або смачний торт підносить радісний святочний настрій.

Д-ра Oetkera порошок

має певну, міліони разів випробовану розгінну силу. З його поміччю та на підставі улюблених приписів Oetkera печиво вдається аніжменту.

Самому впекти — значить ощадити!

Існує вже поширена книжечка F, яка має багато приписів на прикладні свята і на будні. Має вона 65 сторінок тексту, 6 барвистих образів і коштує 40 сот. Можна дістати всюди.

„Backin“

Dr. August Oetker, Oliva.

Березня 21. березня в 0.34 год. У гондолі іде 9 подорожників: кермує воздухоплавом д-р Еккер. — Француз Міре збудував новий зразок авіонетки з мотором.

— Торговці кокаїною. В Льво арештувала французька поліція гурт торговців кокаїною. Керманичами гурту є Натан Стопницький, громадянин Угорщини і Розен Рубін, громадянин Польщі, оба з Антверпю. Поліція знайшла у них кокаїну вартості 40 тисяч франків, арештовані призналися до нелегальної торгівлі кокаїною.

— Придержали в Чехословаччині німецьких летунів. Повідомляють із Берліну: Два летуни, що вчора вилетіли у стратосферу, осіли в Фельдбергу. Чеська адміністрація придержить їх аж до хвилини, коли надійде постанова пражської влади.

— У пошукуванні дитини Ліндберга. Новояоркська поліція підозрює одного члена з пачкарів Аль Капона у викраденні дитини. Цього пачкаря бачили в авті три години перед викраденням сина Ліндберга. Найшли його авто в Говлвел у стеїт Нью Джерсі. Губернатор Мур сподіється, що цей новий слід доведе до викриття злочинця.

— Магнет ваги 14.000 кг. Природничу лабораторію в Лейді купила магнет ваги 14.000 кг. — величезною другою зчегри на світі. Магнет потрібний до дослідів над газами в низькій температурі. В лабораторії в Лейді вигаюють температуру, яка лише на 3/4 ст. різниться від температури абсолютного нуля (—273 ст.).

— Відчит про безробіття. В середу, 23. березня п. р. в залі Клубу Українського Технічного Товариства, Львів, вул. Костюшка ч. 5/П п., в 6.30 год. вечором, виступить інж. Андрій Корнелія відчит „Про безробіття“. Управа У. Т. Т. запрошує всіх зацікавлених громадян на виступованні Товариством відчит.

— У домашнім господарстві ощаджувати ще більше, нелегко завдання, однак є дороги, які ведуть до цілі. Але треба вибрати з них такі, які не дають нам дуже відчувати обмежень, накинених ощадністю. Багато осіб змисла вже на тому, коли самі випікали святочні тіста і через те зміцнювали великодній настрій. Напевно і Ви, Памі, будете в рядах міліонів моторних господинь, які мали поважні користи через те, що самі пекли плячки, торти і тісточки живильні порошки до печення д-ра Еткера. Спробуйте, а переконаєтеся.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

† Авронія з Туркеничів Романюк, вдова по бл. п. Осипі — парохів в Юнашківі, упокоїлася 20. березня 1932 р. Похорони відбудуться 22. березня в 9 год. ранку в домі жалоби при вул. Бальоновій ч. 2 у Львові.

Дописи.

СКАЛА НЗБРУЧЕМ. (Шевченківський концерт). Дня 13. III. п. р. відбувся заходом місцевих товариств Шевченківський концерт. На програму зложились: вступне слово, відчит, декламації і продукції мішаного хору та дутої оркестри. Вступне слово виступив о. І. Дерев'яко, місцевий парох, а відчит про значіння і вплив Шевченкових творів на українські відносини й українську культуру абсолюент гімназії п. О. Овладюк. Декламували: діти збірну декламацію, семінаристика п. С. Овладюк „Причину“ і п. Сафлянук „Кавказ“. Співала на швидку руку поєднання мішаний хор із т. зв. „старих“ співаків церковного хору й теперішнього церковного хору, під проводом І. Старицького, ще перед війною покійним о. Ол. Левинським і в міжчасі іншими авченими творами: „Заповіт“, „На городі коло броду“, „Чого мені тяжко“, „Плімче човен“ і „Ой три північ“. Дуто оркестра відіграла авсім поправно вязанку українських мелодій, „Боже великий“ і ще інші продукції під орудою п. Кравчука. Тут слід плачкернути, що у виконанні видно було велику силу енергії і труду, що їх доложив диригент до підготовки агаданних музичних творів. Сала домішки місцевої читальні „Просвіти“ була заповнена ширеті учасниками, котрим в імені комітету подякував за численну участь у святі о. Дерев'яко.

БЕРЕЖАНИ. (31 сцени й естради). І бережанські театромани не вдоволяються вже постановкою тільки побутових чи салонних пєс. Гурток прихильників легкої сцени рішче дати нам щось нового, щоб розбурхати зацікавлення сценічним мистецтвом та поспробувати своїх сил на дошках літер.-мистецької сцени. Інвентураційний виступ цього гуртка, в якому є одиниці, що в цьому напрямі мають уже практику й досвід, стягнув до сали „Наді“ 27. лютого багато цікавих, що прийшли побачити анонсовану вже віддавна (хоч під дуже нерекламовним наголовком) реалію „Казада Феса, що обійдеться“. „Засідання Філі Союзу Українок у Бережанах“, що ним почалась реалія, було дуже вдалою пародією (в ролях жінок — мушкетерів) дійсності та тонкою й дотепною са-

тирою на тутешні відносини. З інших точок першої частини програми подобалися публіці: балет „Морянський танок“, „Перша раліка“, „Танок апашів“ і „Циганський танок“. Менш подобалися „Кріза“ й „У театрі“. Конферансьєрка першої частини слаба. У другій частині реалія краща текстом і з більшим життям конферансьєру п. Лавріський. Ще тільки більше уміня у маркуванні окремих салів — а тоді й цілість виходила би більше як краво. Назагал — цілість вдоволяюча. Режисерка, у першу чергу пп. Гошовським, належитьсь признанням у почин та працю. При дальшій інтенсивній праці та персінній крізі густе сито ансамблю можна починати дальші виступи. А успіх запевнений. — П. С.-В.

СПОРТ.

Лешатарські змагання у Ворохті. Філія Карпатського Лешатарського Клубу у Ворохті влаштувала дня 13. 3. змагання в бігу на 15 км. Де змагання стануло 16 змагунів. Траса вела: старт Ворохті (коло Базару) через Німаківку, Середній, Поралж Середній, мета Ворохті коло І. Делерчука.

Перший прибув Еміль Лупаць в часі 1 год. 14. Дальші осяги такі: Олекса Никорак 1 год. 3.50, Микола Бойчук 1 год. 5.45, Федір Хоми 1 год. 6.40 та Олександр Ткачук 1 год. 7.22.

Суддями були: дир. Н. Іванчинич, Н. Гаврилюк (гол. читальні), Ю. Жупник і В. Полутранка. Глазів біля 150. Цьогож дня відбулися змагання в скоках (7 змагунів) одначе судейська комісія їх уневажила.

В год. 8. веч. відбулася святочна роздача нагород в залі Народного Дому.

Дня 20. III. влаштовано товариську прогулянку через Воронянку, Яблоню, Татарів до Ворохті.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„NASZA PRZYSZŁOŚĆ“, wolna trybuna zachowawczych myśli państwowej. Tom XIX, Marzec 1932 r. Wydawca i redaktor: dr Jan Dobrzyński. Warszawa.

BETON w budownictwie, wyroby betonowe, kamień sztuczny. Warszawa, marzec—kwiecień. Nr. 2. R. III. 1932

Ціни набілу у Львові.

„Маслокож“ плати кооперативам дня 31. III. 1932. за масло експортне та десерне пріма 160 зот., а літру молока 23—24 сот. літру сметани 120 зот., смет. непл. 4-60—4-80.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Львівський Український Театр „Найр-кут“ (сала Рес. Палати, Сріпська площа ч. 7).

Неділя, 27. III. год. 4. попоз. „Невольник“ — історичні картини в 5 діях Кропницького.

Неділя, 27. III. год. 9. веч. „Бо хто не ризикне“... Ревія в 13 точках.

Великий Театр.

Вівторок, 22. III. год. 8. веч. „Давали“.

Театр Річпорядностей.

Вівторок, 22. III. Виставка не відбудеться (генеральна проба).

Кіна.

АПОЛЬО: „Багіна гондол“ (Шілад-крант, Дор. Буші).

КАСІНО: „Трейлер Гори“ (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „Цар парів“

ЛЕВ: „Леґіон хоробрих“, „Новочасне подружжя“.

МАРУСЕНЬКА: „Цар парів“.

МІРАЖ: „Док“, „Камелієва жінка“ (Ол. Ліма).

ОАЗА: „Золота молоді“, „Кабалерона еліка“ (Кем. Мейнард).

ПАМ: „Веселія тижень Метро-Гольд-вин Маєр“.

ПАЛАС: „Циганські романи“ (Брігі-ла Гейм).

ПАСАЖ: Нечинний.

ПРОМІС: „Граф Калостро“.

СОНЦЕ: „Гарні ніжки побідають“.

СТИЛЕВЕ: „Весна в Пратері“, Виступ Меєя Мірського.

УТІХА: „Ліцарі кохання“, „На горі-чім учинку“.

ХИМЕРА: „Снівець Парижа“ (Моріс Шевальє).

Програма радіо.

Четвер, 24. березня 1932.

Львів (259.3) 17.30 Скандинавська музика. Міліно (331.4) 19.05 Легка музика. Лондон (356.3) 19.35 Співа. Гельсінґфорс (363.1) 19.30 Концерт. Гамбург (372.2) 20.00 Оперетка. Бухарест (394.2) 20.00 „Пустиня“. Сотенс (403.8) 18.00 Пісеньки. Берлін (419) 21.10 Концерт. Рим (441.2) 21.00 Концерт. Лінгенберг (472.4) 17.00 Концерт. Прага (453.8) 19.20 Концерт. Брюссель (296.1) 22.00 Музика звукозапису. Вілень (517.2) 16.30 Пісні. Рига (525.4) 15.00 Віськава музика. Мінхен (532.9) 19.40 „Тайні крові“. Ленінград (1000) 20.30 Концерт. Осло (1063) 17.00 Пісні. Москва (1461) 14.00 Література.

Львівське радіо.

Середа, 23. березня 1932.

Львів (380.7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час в Варшаві. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 13.35. 14.45 Грам. кружок. 15.25. 15.50 Виказди для матористів. 15.45 Грошела бірка. 16.10 Грам. кружок. 16.15 Спорт. 16.20 Листування. 16.40 Грам. кружок. 16.55 Наєчання англійської мови. 18.50 Господарська гутірка. 22.35 Погода з оповісткою. 22.45 В англійській мові. 17.35 Хор. 18.10 Концерт. 18.35 Всечина. Польський вуглевий промисел.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

На Різдво Школу жертували Вл. Демис і Анна Будкіна-Оришкевичі, покружені в катедрі св. Юра 13. березня 1932 р. — квітоту 30 зот. замість звітлень і подяк за письменні та особисті побажання. — Вл. Жертводавцям складає ширю подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

90 ЗОЛ. станція з удержанням для панчочки. Виснянського 12 Ткачківч. 2—2

ГОДИННИКИ напразе найбильшійше — Домбровський-Розваржевський. Академічна 2. 1246 13-15

КОПЕРТИ козарові 7.90; пошевки 3.50; ясків 1.40; простирала 4.50; Робітничий кофдер, постелей Ванк, плаща Марії-ська 5, 1. повєрх. 1538 2—4

ПОКОІ за безцін для приїзних і побіжних до анізміу. Готель „Сазой“, Собі-ський 7. 1579 1—2

CLARDESAPIER, учитель із чужиною освітою знити англійського, французького, еспанського. Жовківська 5. 1583 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Церковні квіти

порукає на Свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

Стрий — вул. Шевченка 6

Квіти матеріальні, тривалі, естетично до- жні по цінах:

Китиці до свічок

менші пара

середні пара

великі пара

Китиці на престіл:

менші пара

середні, гарні 6. 70 цм. вис. п.

великі пара

Гірлянди

4 зот., 6 зот. і найширша 8 зот. м. метр

ТАКОЖ НА СПЛАТИ.

Київський фриз'єр

повідомляє очин Ні Клиентів, що перепис своє заведення для Памі на вулицю Валуову ч. 19.

Для П. Т. Ст. сит'я 30 пр. вичи- ни. Попучється досвідч. умам П. Т. Публіки. З поваж. І. Демчу.

Присилайте передплату!